

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy héra. . . . 1 kor. Egy héra. . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . 3 . . . Negyedévre 4 . . 50 .

Felolós szerkesztő:
Ifj. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Plac-utca 47. és 48. szám.

Az intő jel.

Szerencsétlen hazánk történetkönyvének egyik legfényesebb lapjára fogja írni a jövő századok történetírója azt a hosszú és kemény harcot, amelyet a függetlenségi és 48-as párt vív még ma is a nemzeti jogokért az ország Házában. Igazi szabadságharcz ez — békében. Egyetlen embert sem vettünk el a harc mezején. A vérpadnak, akasztófának, börtönnek a színét se láttuk és több eredményt értünk el e békés szabadságharcban, mint a mikor jogaink kivívásáért fegyvert ragadtunk eiszántan, bizván fajunk erejében, vezéreink képességeiben, katonáink szent lelkesedésében és kitartásában. Most nem tettünk föl a kockára semmit és mégis sokat nyertünk. Nem az ugynevezett „nemzeti“ engedményeket értem, hiszen az a nagy semminél nem több. A mi nyereségünk az, hogy a nemzet ellenállási képességét szervezte ez a harc, a világ észrevett bennünket, tudomást vett rólunk, hogy önálló életet élő nemzet vagyunk, sorsunkat, ha még nem is minden téren, magunk intézzük.

Legnagyobb nyereségünk azonban az, hogy a nemzet öntudatra ébredt

36 esztendő után és az öntudatra ébredt nemzetet nem lehet többé elaltatni. A nemzeti ellenállás megújul esztendőnkint. A nemzet követelni fogja nyelvét és olyan jelöltnek nem adja bizalomlevelét egyetlen hazafias kerülete sem az országnak, aki nem akar fölesküdni a nemzeti követelések zászlajára. Nem a holt jog elismerését követeli a nemzet, mert hiszen az semmi, annyit ér éppen, mint ő felsége palesztinai királysága, — hanem igenis követelni fogja a nyelvét a közös hadseregben is mindaddig, amíg követelésének érvényét nem szerez. A nemzetet másként leszerelni nem lehet.

Az megeshet, hogy akadnak kicsinyhitűek, gyávák, megalkuvók a képviselők közt, akiknek segítségével a nemzet ellenállását időről-órára megtörik, jogainak érvényesülését megakadályozzák, de öntudatos nemzetet megtörni nem lehet. Az a egyének, törekvések mulandók, de a nemzet halhatatlan. Évszázados rendszerek összeomlanak, hatalmas uralkodó-családok elpusztulnak, de a nemzetek túlélik valamennyit. Ki látja a jövőbe? Ki tudja a reakció következő századok titkait? Az egyiptomi gúla még állanak, de csak sarkövek gyanánt. Azoknak a ha-

talmas zsarnokoknak még a porait is szerteszórta a szél, a kik azokat építették. De az egyiptomi nép túlélte a zsarnokait. Nincs család, amely csak a történelmi idők óta is uralkodna nemzetek fölött.

Ez a mai rendszer, amelynek átkos nyügét évszázadok óta hiába panaszolja a magyar, szintén halandó emberek műve, de nem örökkévalóságra hivatott alkotás. Már is korhadnak oszlopai. Az idők szúja perczeg benne szakadatlanul, mintha intené lakóit, hogy új oszlopokat állítsatok a régiek helyett, mert rátok szakad a ház és mindnyájatokat eltemetnek lehulló omladékai.

Ez a nagy nemzeti küzdelem intő jel a Habsburg-háznak, hogy a hatalmát fentartó oszlopok az idők folyamán elkorhadtak: ki kell tehát cserélni újakkal, mert különben összeroskadhatnak. A nemzet, a minden időben lovagias magyar nemzet megtette kötelességét és a már-már véget érő nemzeti küzdelemből élesen hangzik föl egyre a vészjósló figyelmeztetés, hogy még nem késő.

Vajha Bécsben megértenék!

Rostkowitz Arthur.

Vasárnapi levél.

Budapestről gyönyörű ifjusereg érkezett Debreczenbe. A Bethlen Gábor-kör protestáns fiataljait értem. Az ifju Magyarország jövő reménységeit, a kik szép seregben jöttek le a kálvinista Rómába, hogy a protestáns szellemet éberségre buzdítsák. Szomorú, hogy szükség van erre; de szükség van. Nem a régi éber kakas — legalább itt Debreczenben — a kálvinisták őrtálló, élestorku madara; kövér kappant heréltek, neveltek belőle a hájatergető maradiak . . .

Bethlen Gábor seregének lelkes ifjai, hoztatok-e magatokkal dárdát? Riogatni, pizskálgatni a kappanhájas, kappanhizlaló pásztorokat!

Mert ne higgyétek, hogy a ti ifju kebletekből előtörő csengő zsolttárok, a felhőkig ható harsány fohások messze hallatszanak itt. Csukvák itt a lelkek, szívek; sőt a Homokkertben, a tanyákon s egyébbhol éldegélő kálvinista magyarok ezrei előtt a templomajtó is; mert nincs elég templom, mert nyája sorsával nem törődik a pásztor . . .

Mégis egy örömhirt mondhatok tinek, a melynek — már bocsássátok meg — sokan tulajdonitunk olyan jelentőséget, mint a ti lelkes lejtöveleteknek. Ez az, hogy a mintegy 3000 lakosságu debreczeni külvárosban, a Homokkertben, a református hívők előtt vasárnap először hangzik, református pap fohásza. A Homokkertben Szele György református lelkész tartja meg ezen első istentiszteletet . . .

Hol vagy Ádám? . . . Hol voltak eddig a papok?

Ámde nemcsak igével él a magyar ember, hanem piritós kenyérrel, meg borral is . . . Hát éppen azért a borról mondok el egy Sipulusz-féle históriát. Sipulusznak, a mi szeretve -szeretet hajdukövetünknek, Rákosi Viktornak Káposztás-Megyeren is lakik egy sógora, a ki földbirtokos ember és rendkívül büszke a szőlőtermelésére, a borászatára, a boraira, a melyet Sipulusz, a káposztás-megyeri boros-pinczében szerzett savanyu tapasztalataitól indítatva, a következő eredeti szerzeményével örökített meg:

Ha káposztalét kérsz Megyeren,
 Azt mondják, hogy ott csak bor terem;
 S hogy bort kérsz, mégis hogy lehet,
 Nem kapsz mást csak káposztalevet . . .

Ezt a verset szerzette Sipulusz a káposztás-megyeri borok kóstolgatása közben és ezen versnek miatta orrolt Sipuluszra a boraira büszke káposztás-megyeri sógor . . . De talán nem is oknélkül?

Hanem talán az idén még Káposztás-Megyeren is csuszósabb a bor. A tavalyi nagy ezetleves szüret után az idén az Érméleken is mézet harmatozott a szőlőtöke. Bezzeg van is Székelyhidon, Csokalyon, meg máshol vig dana . . . Az ezüstös haju Fényes huszár, csokalyi Fényes Gyula ezen jobb szüret öröme, éppen ma vásárolt egy takaros kulacsot Csokalyon lakos, vitéz Gúla-Lajos sógorának . . . Bezzeg nem jutott eszébe tavaly Gyulának sem a kulacsvásárlás, mert Csokalyon is valami savanyu, de valami savanyu vaczkorágyas ital termett.

MODERN GŐZMOSÓDA Debreczen, Széchenyi-utca 42.
 Telefon. vvvvvvvv Gyűjtő kocsí.

Országgyűlés.

Eredeti hírvirati tudósításunk.

Tisza István gróf nagy optimista lehet, mert még mindig reményli, hogy sikerül megtörni az ellenzék ellenállását. Ha eddig a Kossuth-pártnak a leszerelés ügyében hozott határozatába akasztotta reményeinek horgonyát, Barabás Béla mai beszéde után ez a reménye is elhalványult, mert Barabás a legelső harcot jelentette be. Igaz, hogy kivételes eszközökkel nem küzd a párt, de a harcot lankadatlanul folytatja tovább. Az is érdekes, hogy ma volt Barabás Béla 48. nevenapja.

— Hát hogy is engedne akkor a negyvennyolcából? mondogatták a harezolók.

Nem is engedhetnek. Még a legbékésebb Kossuth-pártiak is szomorúan tapasztalják, hogy az erkölcsi erőtartalmat lassanként elveszítik. A nép szilárdan áll a nemzeti követelések mellett. Ha a harcot a párt feladná, az nagy veszedelme lenne a pártnak, mert elvesztené a kerületek bizalmát.

Maguk a békepártiak is jól tudják, hogy a legkisebb erőszakoskodás a kormány részéről elegendő lenne arra, hogy az egész pártot a harezvonalba állítsa.

Bécsből is nyugtalan hírek keltek szárnyra, hogy az osztrák urak házában újabb, súlyos támadást intéztek Magyarország ellen. Ez a hír még a békepártiakat is feltűztele, de Tisza táborát lehangolta.

— Minden támadást visszaverek — jelentette ki Tisza gróf. Ezért még hétfőn is ülést fogunk tartani.

Persze mindenki tudja, hogy Tisza holmi kuruczokdása csak a Kossuth-párt békés elemeinek a megnyugtására történt.

Egyébként a mai ülésről a következő tudósításunk számol be:

Elnök: Perczel Dezső.

Fél 11 óra is eltelt, a mikor Perczel Dezső elnök az ülést megnyitotta.

A vármegyházáról is eltávozik egy kedves, megszokott emberünk, Rázsó Pista, éveken át Debreczen város és Hajdúvármegye főispánjai mellett titkár.

Rázsó Pistát a kassai főispán mellé helyezte át titkárrul Tisza Pista, a ki, úgy látszik, nagy választási csatát akar vívatni a hajdúságon, azért kellett távozni a nem kortes főispánnak, a nem kortes főispáni titkárnak.

Fenyegetik az ujonczozással is a magyar anyákat; hogy a chlopista követek hitványasága miatt ismét csak osztrák mundirba, osztrák szóra fogják a magyar anyák édes fiait. Nos hát igen alkalmi ez a nóta, a melyet a mi Sipuluszunk hozott Budapestről.

Ferencz Jóska kiállott a kapuba
Arra megy egy magyar baka regruta;
Ferencz Jóska nagyot kóp a markába,
Visszagondol a regruta korára . . .

Hej! régen lehetett az! Szaladt akkor; nagyon megszaladt akkortájt a sógor — osztrák . . .

Szabad Hajdu.

Hölgyközönség figyelmébe!

Nyiry Sándor honvéd-miniszter benyújtotta az 1904. évi ujonczjutalék megállapításáról és megajánlásáról szóló törvényjavaslatot, pedig még a múlt évi sem lesz megszavazva az idén.

Molnár Jenőnek a jegyzőkönyv ellen emelt kifogását eloszlatta az elnök, a mire Csávolszky Lajos a Ház határozatképességének megállapítását követelte.

Az elnök erre megállapította, hogy a képviselők határozatképes számban vannak jelen majd pedig jelentette, hogy Holló Lajos napirend előtt kért szót.

Holló Lajos a tisztviselők fizetésrendezését hozta szóba. Sürgette a javaslat letárgyalását és sürögösen azt követelte, hogy a költségvetésbe beállított három millió koronát osztassa ki a kormány karácsonyi ajándéknak a tisztviselők között. Kéri a kormányelnököt, nyugtassa meg a tisztviselőket azzal, hogy itt kijelenti, hogy a javaslatot eddigi formájában még az ünnepek előtt letárgyalatja. (Helyeslés balról.)

Tisza István gróf röviden kijelenti, hogy a tisztviselői kar az ellenzék támogatására nem szorul, mert a kormány is szívesen gondolja a tisztviselők érdekét, ennél fogva elmege a rendezésben addig a határig, a meddig az ország pénzügyi érdekeinek veszélyeztetése nélkül elmehet. Ismétli, a mit már mondott, hogy, hogy a közigazgatási tisztviselőkkel együtt renndezi az egész komplexumot. A mi már most az ideiglenes rendezést illeti erről is gondoskodott a kormány. A jövő héten törvényjavaslatot nyújt be a kormány, a melyben felhatalmazást kér arra, hogy az 1902. évi költségvetésben felvetett összeg a tisztviselők között pótlékké szétosztható legyen. (Helyeslés.) Reméli, hogy e javaslat elfogadásának akadályá nem lesz.

Holló Lajos reflektál a kormányelnök kijelentésére. Utal arra, hogy a képviselőnek nemcsak joga, de kötelessége is a tisztviselők védelme.

Tisza gróf kijelentéseiben a fizetés teljes rendezését illetőleg garanciát nem lát. A miniszterelnök a pénzügyekre hivatkozik, hát az a párt, a mely mögötte ül, nem tudott róla, amikor Széll Kálmánt aggította, hogy a javaslatot elkészíttesse. Akkor ugyanolyanok voltak a pénzügyek, mint most és így ez akadályt nem képezhet. Idő is lett volna a javaslat letárgyalására, mert hiszen tudvalevő, hogy a parlament a nyáron hónapszámra szünetelt.

Ezen kitérés után a napirendre tértek át, az ujonczlétszám megállapításáról szóló javaslat folytatásos tárgyalására.

Barabás Béla a javaslat ellen beszél. Két törekvést lát egymással szemközt. Az egyiknek az idő drága, a másiknak az eszmék győzelmébe vetett hite nagy. Hazafiúi érzelmeihez hiven szintén kivette részét a nemzeti ellenállás munkájából, de vannak, a kik még többet kívánnak, mint az ő partja, amely azt határozta, hogy a törvényhozás rendes működését lehetővé teendő, kivételes és rendkívüli eszközökkel küzdeni nem fog. És hiába mondja a többség és annak sajtója minden felszólalására, hogy az a párthatározat megszegése. Az objektív bírálat nem kivételes és nem rendkívüli eszköz és így jelenlegi felszólalása sem az. A küzdelem most a magyar nyelv és szent jogiért folyik. A mikor az ember élete veszélyben forog, nem nézi az eszközöket, csak azt, hogy életét megmentse. A nemzetnek a nyelve az élete és a nemzet életéért a végtelenségig is el kell menni a harcban. (Taps a baloldalon.) Ő a maga részéről épp ezért nem járult hozzá pártja több-

segének határozatához, Nem járult hozzá a határozathoz azért sem, mert ebben a nemzeti ellenállás lefokozását, leértéktelenítését látta.

A megoldás sulypontja a függetlenségi és 48-as párton nyugszik, tőle függ tehát a kibontakozás és ő mást ez alkalommal sem akar. Annyi nemes küzdelem nem történhetik hiába. Igaz, obstruálni nem mindig szabad, de az ő elve az, hogy a fegyvert letenni nem szabad, harezolni kell végig. A küzdelemnek nagy lényegbe vágó eredménye nem volt, de ha valami haszna volt: azt a nemzet ennek az ócsárolt obstrukciónak köszönhetette. Ha eredménye nem is volt, hasznát kicsinyleni nem lehet. Az obstrukció felnyitotta a nemzet szemét, felgyújtotta szívet, megmutatta az országnak az alkotmány bástyáit. (Taps a baloldalon.) De volt más haszna is. Megmutattuk Ausztriának, hogy nem vagyunk az ő tartománya. Eloszlattuk azt a hibás közjogi világitást, a melyben bennünket a külföld idáig látott. A külföld csak azt tudta, hogy magyarok vannak, de hogy Magyarország is van, azt nem tudta. Az a Kossuth-párt nagy hibája, hogy előbb szerelte le az obstrukciót, mielőtt a föltételekül kötött követelések teljesítették volna. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Sőt nem bizta meg a párt, hogy elenőrizze, teljesít-e a kormány a függetlenségi párt határozatát, de mint párt alelnöke követeli a párt nevében ennek a föltételnek a teljesítését, mert ellenkező esetben a párt határozat is érvényét veszíti és a párt feloldva érzi magát amaz elhatározása alól, hogy kivételes eszközökkel nem küzd. Határozati javaslatot nyújt be, mondja ki a Ház: Magyarországon minden felségjognak, tehát a vezényleti nyelv megállapítására vonatkozó jognak a forrása a nemzet.

Ez a határozati javaslat fedi azt, aminek kijelentését Kossuth Ferencz követelte a kormányelnöktől és reméli, hogy a ház ezt a határozati javaslatot el is fogja fogadni.

És most áttér a javaslatnak szigoruan katonai részére és azt rövid bírálat tárgyává teszi, majd pedig kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. (Éljenezés, taps a baloldalon.)

Darányi Ferencz (néppárti) szintén a javaslat ellen beszélt. A javaslatot személyi és tárgyi okokból nem fogadja el. Személyiekből azért, mert Tisza Istvánhoz bizalommal nincsen, tárgyiakból azért, mert azok, amiket a kormányelnök katonai téren keresztül vinni ígért, nem elégítik ki. A javaslatot nem fogadja el. (Éljenezés a baloldalon.)

Szünet után Barabás Béla kijelenti, hogy az ő általa beadott határozati javaslatot visszavonja, mert tudomására jutott, hogy ezt a javaslatot Kossuth Ferencz az ujonczjavaslat letárgyalása után maga fogja benyújtani. (Helyeslés.)

Közigazgatási hírek.

A vármegyházáról.

Sorozások Hajdúvármegyében.

A honvédelmi miniszter, az obstrukció dermesztő zivatara kissé felengedvén, tavaszi szellőt érezett a télben. A sorozásra vonatkozólag két sorozási utasítást is küldött az alispáni hivatalhoz, azon esetre, ha a parlament megszavazná az ujonczjavaslatot. Az egyik szerint már most december első felére számította a miniszter, hogy a törvényt megszavazzák és az ujonczozást megejthetik. A másik terminust 1904 január havára tűzte ki az óvatos miniszter, a kinek rendeletéhez

Darvas Testvérek

Debreczen, Hungária kávéház mellett

Van szerencsénk a nagyérdemű hölgyközönséget értesíteni, hogy az idei őszi és téli idényre női, leány és gyermek felöltő különlegességek nagymennyiségben megérkeztek, melyre szíves figyelmüket felhívjuk. Eredeti berlini modellek leszállított árakban. Különlegességek színházi köpenyek és blouzokban, szőrme boák nagy választékban.

képe, de a törvény vonatkozó határozatait szigorú mihez tartás végett ajánlván, az öreg Rácz Gyula alispán a sorozó-járásoknak kiadta az utazási és működési tervöket.

A határidőül kitűzött napokat, a mai bizonytalan körülmények között nem vehetjük figyelembe, de a vármegyei sorozásra vonatkozó egyéb adatok így is érdekesek. A hajdusoboszlói járásban Kaba sorozási székhelyvel bizottsági elnök Horváth Kálmán gyógyszerész, orvos dr. Téchy József járás orvos, a mérték alá 822 legény áll; Hajdusoboszlón bizottsági elnök Fekete Sándor polgármester, bizottsági orvos dr. Hetényi Lipót t. főorvos, itten 33 legényt vizitálnak meg; a központi járás Balmazújvároson sorozó, bizottsági elnök Dalmy László földbirtokos, bizottsági orvos dr. Nagy Kálmán járás orvos, a járásból 655 legény kerül mérték alá; a hajduböszörményi járás 405 hajdufit állít ki, a bizottság elnöke Somossy Béla polgármester, bizottsági orvos dr. Losonczy Almos vármegyei főorvos; magából Hajduböszörményből 502 legényt ujonczoznak; Hajdunánáson 283 legény sorozási köteles, a sorozóbizottság elnöke Dalmy László földbirtokos, orvosa dr. Khoór Dezső th., főorvos. Csak legalább már magyar katonának soroznák ezeket a hajdusági virágszálakat.

A város házáról,

A házbéradó szenzációja. Lapunkban megírtuk, hogy a debreczeni általános házbéradó tengerikigyója felől már legközelebb dönt a pénzügyminiszter, még pedig kedvezőleg. Noshát ez a döntés bekövetkezett, ugyanis Faust Elek pénzügyigazgató a mai napon értesítette a város közönségét a pénzügyminiszternek f. évi decz. 8-án kelt kedvező határozatáról, melyvel városunkat az 1902—903—904. évek időtartamára a felülvizsgálat alapján (tehát nem Faust ur jóindulatából) a házbéradónak eddigi kivetési módját érintetlenül fenntartandónak rendelte el. Azonban egyúttal azt is meghagyta a pénzügyminiszter, hogy az eddig össze nem irt és így adózatlanul maradt lakrészek után a házbéradó az 1883. évi XLIV. t. cz. 90. §-a alapján az elévülési határidőn belől visszahatólag is előírassék. Most már tehát a házbéradó és az ezután járó általános jövedelmi pótdó 1902. évre is megállapítható és előírható lesz, ami eddig a fejünk felett lebegő nagy bizonytalanság miatt nem volt fogantatható. Azonban ezen a közpolgárságot minden esetre a legközelebről és örvedetesen érintő hírrel kapcsolatban nemely megjegyzésünk is van, egyrészt az igazság tisztázása szempontjából, másrészt, hogy felhívjuk a tanács figyelmét az óvakodásra, mivel 1904-ben újabb összeírás következik, a mikor majd újabb harcot kell vívunk a finanszokkal. Az igazság tisztázását a Szabadság című lapunknak egy közrebocsátott dicsőhimnuszszzerű cikkével szemben tartjuk, látjuk szükségességnek. E cikkelyben a pénzügyi-

niszter döntését ösmertetvén a mi tisztelt lapunk, nem mondjuk, hogy talán egy közelgő kortes hadjárat előszelétől megihletve hangulatkeltés céljából, de azon állítást kockáztatta meg, miszerint a debreczeni polgárság Faust pénzügyigazgató jóindulatának, Lukács, a garasszipolyi finanszminiszter különös kegyelmes és szívbéli nagy szeretetének köszönheti, hogy egy jogtalan és nehéz adó nyomasztó terhétől szabadult. Ohó, kérjük szeretettel, talán nem is egészen így fest az igazság képe? Hisz az érdemes Juhász Ignác köztörvényhatósági bizottsági tag Hajdu Gyula adóügyi volt szenátorral az oldalán hónapokig viaskodott, tusakodott a Faust igazgató és így a Lukács miniszter megbízottaival is, míg a napnál fényesebben bebizonyították, terhes, emésztő, izgató nagy munka után, hogy Debreczenben 1312-vel több a bérbe nem adott házak száma, mint a mennyi bérbe van adva. Ezt a tényt, ezt a számbeli igazságot — sem Faust igazgató, sem Lukács miniszter: nem sikkasztathatták el, azért kellett nekik kénytelen-kelletlen engedni és a polgárság javára dönteni. Ez az igazság, a többi más csak himfestés a zápult tojáson; igaz az is, hogy daczára a főfőfinác muftik kidicsért nagyjóakarátának, még mindig fenyeget a veszedelem. Ugyanis az általános házbéradó összeírása — a mi tudunkkal — 3 évről 3 évre történik, ennél fogva 1904. év végén ismét következik az összeírás és a háboru a finanszokkal. Ajánljuk a tanácsnak, hogy résen legyenek; mert újabb a műhelytelepi munkásoknak is, mintegy 150 lakás épül a város által adományozott telekfeldön. Ennél már mutogatta a foga fehérét a finansz, a város azon kikötéssel ajándékozta ezen ingyenföldet, hogy majd aztán nem sorolják általános házbéradó alá. Azonban a miniszter ebbe nem ment bele, azért tehát az ömlengések helyett jó lesz résen lenni.

Polgár Degenfeld gróf — virilis . . .

Aligha a mi polgár Degenfeld József grófunk tulságos népszerűségét bizonyítja ez a kis esetke, amelynek a csattanója a bírálóbizottság ma délután tartott ülésén folyt le. A legtöbb adófizetőket rostálta a bizottság, de nem akadt közöttük rostálni való, sőt három új virilis is került a nagy adózók közé, Fleischner Mór, dr. Moskovits Jenő és Lusztig Károly, csupán a polgár Degenfeld József gróf törlesztését sürgette valami jóindulatu polgártárs; de elutasították! Így tehát most már debreczeni virilis polgár Degenfeld József gróf.

Az új adókönyvek. A mai sanyaru időben többször fordul meg az adókönyv a polgár kezében, mint a biblia. Tehát nehogy elvéte magát: könnyíteni akar-nak a derék adóalanyon. Ugyanis Debreczen város új adókönyvi tervezetet készített, a melyet jóváhagyás végett a pénzügyminiszterhez terjesztettek fel. Most megsürgetik a minisztert, hogy engedélyezze az új adókönyvet, a melyben a könnyebbség okáért a községi és az állami adók együtt kezeltetnének. Ó, mily boldog a magyar!

Egyházi élet.

A Homokkertből.

(Egy új ref. gyülekezet a város területén.)

Debreczen városa és a nagy kiterjedésű kertsegek lakosai rég ideje, hogy csendes, szívós küzdelmet folytatnak egymással.

Ez a harc a város és vidék örök harcza. A városé, mely palotákat emel, a vidéké, mely családi tűzhelyeket keres.

Az egyik élvez, fogyaszt, fizet, de hitetlen, és mindent elnyelni törekszik; a másik dolgozik és szolgál, de hiszen és önállóságra vágyik.

A vidéknek ez a jellemző tulajdonsága nyilatkozott meg a Homokkert lakóinak azon törekvésében, hogy magoknak némi rendezettséget, megfelelő önállóságot és külön templomot teremtsenek. Ezért küzdenek már évek óta a nagyérdemű kertgazdával Harsányi Gusztáv bíró urral élükön és sürgetelöztek hol utakért, hol iskolaért és egyéb világosságért.

Most legújabbán a templom és az istenisztelet rendszeresítése ügyében indultak el. Fáradozásait siker koronázta. N. Szele György és Jánossy Zoltán lelkesz urak eivallatták az új gyülekezet gondját. Hát az istenisztelet helye, a templom? Erre azonnal gyűjtest indítottak magok között s addig is míg az a többi hívek segedelmeből felépülhetne, versenyezve többen ajánlottak fel alkalmas helyiségeket. Így Márk Endre ügyvéd az, ki szép tagas nyaralóját ajánlotta az új gyülekezet rendelkezésére és özv. Torday Gáborné urasszony, ki a kert középpontján fekvő kerti épületét engedte által. A homokkertiek, saját területükön kívánván megmaradni, az utóbbi helyiséget választották s mátol kezdve a családiasság és a barátság által megszentelt régi hajlékban fognak vasárnaponként isteniszteletre összegyűlni. Az első szolgálatot nt. Szele György tartja, a kit a nemes munkában lelkésztársa nt. Jánossy Zoltán támogat, több főiskolai tanárral együtt, a kik máskor is, más helyen is örömmel vennének részt az egyház magyarságot megmentő, hitépítő munkáiban, ha ilyen munkákra a nagy egyház méltóságán alulnak nem tartaná . . .

Az új gyülekezet élén Harsányi G. bíró, Békessy András, Móricz Bertalan, Sővényi Lajos, az új fitanító Tordai Gábor s mások állanak, a kik a kertség ügyeit és érdekeit egyébként is buzgón képviselik s a kiknek az eddig elért eredményhez a magunk részéről is őszintén gratulálhatunk és a kiktől ezen a téren még ezután is sokat várunk.

— **Isteniszteletek a gör. kath. kápolnában.** 6 órakor reggeli istenisztelet, délelőtt 9 órakor sz. mise; délután fél 3 órakor kereszténytanítás, 3 órakor vecsernye, 4 órakor rózsafüzér ajtosság.

Kioszi haszon nagy forgalom!

Ezt az elvet tüzte ki célul a Degenfeld-téren levő „Kendő Királynéhoz” címzett női divat kereskedés, hol minden e szakba vágó árukon kívül felette alkalmas Karácsonyi és Ujévi ajándéktárgyak

egész halmaza rendkívül olcsón szerezhető be

Selyemkendők 60 krtól. Kész női felső ruhák 1 frt 50 krtól. Blousok 65 krtól. — Tisztelettel STEIN LÁSZLÓ.

Az ország eseményei.

Lefokozás a Kossuth-nóta miatt.

Ismét áldozata volt a Kossuth-nótának. Az áldozat Forberger Henrik, a Székesfehérvári állomásozó 12. uhlánuszred hadnagya. Nagy bűne volt a szegény osztrák származású fiúnak. Végig hallgatta a kávéházban a rebellis nótát és megtapsolta, megújratatta. Ezért indították meg ellene a becsületügyi eljárást és „mert nem katonatiszthez illő viselkedést tanusított” — rangvesztésre, lefokozásra ítélték. Az ítéletet helyben hagyták a felsőbb katonai hatóságok is. Az ilyen hallatlan czudarság is Magyarországon történhetett meg. Bezzeg, ha a szegény hadnagy a Kossuth-nótát húzó cigányokat szét kardlapozza, elismerésben részesítik; mert az ilyesmi méltó a feketeárga kardbojthoz. A legsajnálatosabb a dologban az, hogy a függetlenségi és 48-as Kossuth-pártban nincs ember, aki szóvá tegye az ilyen czudarságot az ország Hazában. Haj, haj leszereltek a kuruczok.

Öngyilkos gróf. Egy Londonból érkezett távirat hirt ad arról, hogy gróf Nemes Bálint tizenhét esztendőös magyar mágnás, eiegansan berendezett ötszobás lakásán fejbeltette magát. A távirat nem említi egy szóval sem, hogy mi kergette a fiatal arisztokratát az öngyilkosságba, valamint arról sem tesz említést, hogy meghalt-e a fiatal mágnás, vagy csak megsebesült-e. Az öngyilkosság híre természetesen nagy izgatottságot keltett a gróf apjának, Nemes Nepomuk főrendiházi tagnak a palotájában. Nem is sejtik mi üzhette a fiatal mágnást az öngyilkosságba.

Debreczeni mézárósból kívándorlási ügynök. A mult héten történt, hogy Nyíramegye egyik községéből egyszerre tizenegy család vándorolt ki Amerikába. Budapestén át Bécsbe és onnan Hamburgba utaztak. A hol hajóra ülve, Amerika felé vitorláztak. A hatóságoknak feltűnt ez a tömeges kívándorlás és kutatni kezdtek, ki intez a kívándorlásokat. Csakhamar rájöttek. A detektívek megindították a nyomozást és kiderítették, hogy két ember lelke ennek a kívándorlásnak. Az a két ember Buxbaum Sándor 31 éves debreczeni születésű mézárós, Hafhaus Sándor budapesti születésű 29 éves mézárósegény. Mindketőnek nagy összeköttetései vannak a Felvidéken és a rendőrséggel már meggyűlt a bajuk. A két jeles urat, a kinek — úgy látszik — mar sok szegény ember balsorsa szárad a lelkén, letartóztatták.

Ez is affér. Fodor Székesfehérvárott hitközségi jegyző egy levéllel akarta elküldeni a postára Kohn saktert. Kohn azonban ezt megtagadta azzal, hogy ő nem hordárnak fogadtatott fel. Fodor válaszáért annyira felháborodott, hogy Kohnt arculütötte. De az sem volt rest s a pofont nyomban visszaadta a jegyzőnek. Fodor azonban, aki tartalékos hadnagy, provokálta Kohnt, aki kijelentette, hogy az esetre, ha a hitközség állásától el nem mozdítja, kész a fegyveres elégtételre is.

Kétszáz pár oszipó. A bpesti rendőrségen panaszt emelt egy vidéki földbirtokos, egy Visler nevű maganzó ellen. A panasz szerint Visler a földbirtokos katona fiának 1000 korona kölcsönt adott oly módon, hogy 2000 koronáról váltót kellett aláírnia. A fiu azonban még az ezer koronát sem kapta készpénzben, hanem kétszáz pár gyerek cipőt kellett átvennie, amit aztán 650 koronáért eladott. A rendőrség az uzsorás ellen megindította az eljárást.

Rovás irás.

— Az ujságírásról. —

Magyarországon az ujságírásnak nem csak története van, hanem fényes tradíciója is, a minthogy nálunk minden nemzeti törekvésű ügy talaját a nemzeti lelkesedés ekéje szántotta meg. Az ujságírási mai mesterségének is abban a szent gerjedelemben található föl az ősapja, a mely másfél századdal ezelőtt, a pennát fogott ifju magyar nemes urak szívére hevítette. Ezek föllángolt hazaszeretettel, tüzes vérrel és — a mellett nagy szorgalommal meg tudással, a nemzeti művelődés, főképen a nemzeti nyelv oltárán áldoztak munkájukban.

Azóta modernné vedlett egész közéletünk, benne az ujságírási mesterséggé csiszoló ódott, de bizony ávitikus nemes zománczat nem tartotta meg, hanem mint mai mesterség oda irányul, hogy minél többet jövedelmezzen.

Az a szent hazafias buzgóság, mely száz évvel ezelőtt írókat teremtett, ma már másban nyilvánul: a hirlapok hathatós eszközei lettek a politikai pártoknak és ezeknek céljai szabják meg az ujságok irányát.

A ki a politikában, de, sőt a társadalmi életben is, egyénileg érvényesülni akar, lapot keres eszméinek, avagy ha pénze van, maga vagy érdektársával együtt lapot alapít és abban olyan irányu „megrendelt cikkeket” írat, a melyekre szüksége van.

Igy vált a nemzeti kultúra nemes eszköze, a sajtó, nálunk is az egyesek hatalmi eszközévé és a hirlapoknak közismert kulturális hatását, hatalmi vagy agitációs célokra ezért használják föl a kormány és az ellenzéki pártok.

A magyartársadalomnak a politikai dolgok iránt megnyilvánuló különös érdeklődése fejlesztette a napi sajtót olyan hatalmassá, a milyen és ezzel bár terjeszti is a közművelődést, de magába vesz egyuttal minden más kulturális vagy irodalmi erőt.

Szépirodalom, művészet, különféle tudományosságok mondhatni csak annyiban léteznek a nagy közönség előtt, amennyiben a lapok irnak róluk, hűen még a legműveltebb emberek ezrei is, minden fajtájú szellemi táplálékukat a napi ujságból veszik.

Ez a határtalan föllendülése a hirlap-irodalomnak kivitte a kulturát nyomtatott betű alakjában a legsötétebb vidéki heti lapjának hasábjaira is, de egyuttal üzleti vállalatá süllyesztette a hazafiaság nemes törekvéseit sok tekintetben. Hiszen pénzzel mindent fölszinen lehet tartani a sajtó hatalmával, ugyanakkor a verseny egészen lezoríthat bizonyos eszméket, sőt tönkretelhet, ha fizetik, erkölcsi erőt és becsületet is.

Az ilyen fejtágítási mesterség kétféleképen is jövedelmezhet: a politikai szolgálatok utján szubvenczióban a kormánytól vagy a lapienttartó pártoktól, a midőn a sajtó organuma gyepőlészaron vezetett igavonó állattá válik és a gazda huzza utánna a hasznot: vagy a tömegek ujságingerére hat, erre vadászik és a szenzációk özönével a rikkancsok perselyeinek tartalmát a lapvállalkozó vas-szekrényébe öntögeti bele naponta és végül ujságházak épülnek, sajtógépek zakatolnak, melyeknek munkájában az írók és szellemi erő csak egy-egy rendeltetést tölt be, mint a gépszíj vagy a hajtókerék.

Ilyen utat tett meg a nemes lendületű ódon ujságcikk a mai tömöntési termékig, míg a ludtollal írt sorok utóda mint hetedik nagy-hatalom „öl és elevenít” embereket, pártokat, szinte népeket és előkészíti a jövedőt nekik.

Minálunk nemzeti hivatását minden modern hibája mellett, eléggé nemzeti szelvényben igyekezik teljesíteni az ujság, hanem bizony köntöse, nyelve a legtöbbnek divatos szabású, de nem magyaros, habár rikoltja is, hogy mennyire magyar. S már szinte bebizonyított tudata a megfigyelésnek, hogy a hirlapok nyelvezete, mivel mindenki nap mint nap csak ujságot olvas és mást nem, nagyot rontott a magyar közbeszéd magyaros nyelvjárásán, romlatlan nyelvértékén, sőt a magyarság eredeti magyar zamatu gondolatvilágán is. Mert sok ujság nem magyarul vagy magyarul ir, csak „magyar szavakkal”.

Abban a nagy, észbontó és idegrontó anyagi versenyben, melylyel egyik lap a másikra tör, egyik párt érdeke a másikat rontatja a sajtó fegyverével, legalább a magyar nyelv lenne érintetlen szentség, a melynek tisztaságát tiszteletben tartanák.

Az az ujság, a melyet egyik párt sem tart pórászon, a mennyire erkölcsiében tisztultabb, hiszem, hogy magyar nyelvezetében is beszélő lesz, így megtalálja becsületes és nemzeti hivatását.

Calamus.

UJDONSÁGOK.

— **Munkatársaink.** A Debreczeni Független Ujság dolgozó társairól emlékezünk meg ezen első hírünkben. Debreczen, Hajdúvármegye, távolvidékek, a főváros számos jeles erőjét kértük fel és nyertük meg ujságunk állandó támogatására. Bármely ujság büszkőn hivatkozhatik ilyen dolgozó társak bizalmára és támogatására. Politikusok, szakírók, szépírók sorakoznak mellénk, akik közül a következőket említjük fel:

Bartha Béla dr. jogakadémiai tanár (Debreczen), Baltház Dezső ev. ref. lelkész (H.-Szoboszló), Brassay Károly tanár (H.-Nánás), Benedek Elek író (Budapest), Békefi Antal író, lapszerkesztő (Szeged), Bíró Géza szőlőtelepi igazgató (Debreczen), dr. Boldizsár Kálmán író (Debreczen), Bor János szerkesztő (H.-Szoboszló), Burger D. József hitközségi jegyző (Debreczen.) Baja Mihály theológus, poéta (Debreczen.) Ifj. Cserzy Mihály „Homok” (Szeged), dr. Csűrös Ferencz (főgymnáziumi tanár, színházi rovatvezető (Debreczen), Csutoros Elek ev. ref. lelkész (Cleveland, Amerika), Deák Juliska, a bájós hajdú-tárczák írója (Hajdúnánás), Dóczy József dalköltő (Temesvár), Diószeghy Mihály ev. ref. lelkész (H.-Sámson).

Ferenczy Gyula dr., ev. ref. theol., és jogakadémiai tanár (Debreczen), Freund Jenő dr. ügyvéd (Debreczen).

Gyöngyösi László író, főgymn. tanár (Bártfa), Gyökössy Endre író, Gulyás József író (Budapest.) Hamvay Lajos dr. ügyvéd, (Huszti), Hegedűs Pál író, főreáliskolai tanár (Szeged), Hentaller Lajos országgyűlési képviselő (Budapest).

Jakab Ödön író (Budapest), János Zoltán ev. ref. lelkész (Debreczen), Ibrányi Miklós (Debreczen), Igmándi Miklós (Püspökladány), Jögrné-Draskóczy Ilona író (Temesvár).

Kardos Samu dr. ügyvéd (Debreczen), Kardos Albert dr. főreáliskolai tanár, (Debreczen), Kiss Ferenc ev. ref. lelkész (P.-Ladány), Karácsony Imre ev. ref. lelkész (Földes), Kőrösy Kálmán dr. ügyvéd (Debreczen), Komlóssy Miklós (Debreczen), Kővendy Domokos tisztartó (Debreczen), Kulinyi Zsigmond lapszerkesztő, a V. H. O. Sz. elnöke (Szeged), Kupa Árpád író (Turkeve).

Lendl Adolf dr. országgyűlési képviselő (Budapest), Lovász János író, tkpénztári titkár (Debreczen.)

Óra és ékszer

legjobb, legszebb

Karácsonyi és Újévi ajándék.

Ébresztő órák 1 frt 70 kr. Zsebórák 2 frt 50 kr. Ezüst lánc 1 frt 20 kr. Arany gyűrű 2 frt. Ingaóra 6 frt. Salon óra 10 frt. Mindennemű órák és ékszerek legolcsóbb árban szerezhetők be.

Óra és ékszer javítások gyorsan és jutányosan jótállással.

Kurián Gyula

művészt és óra készítő

Debreczen, Piacz-utca 42.

Morvay Károly (az öreg 48—49-es huszár) Margitta, **Medgyesy** Károly dr. (N.-Szeben.), **Madal** Gyula (Budapest), **Mihalovits** Jenő gyógyszerész (Debreczen).

Nessi Pál orsz. képviselő (Budapest), **Nagy** István ev. ref. lelkész (Kémer), **Nagy** Sándor (Debreczen).

Oláh Gábor író (Budapest), **Pap** Zoltán országgyűlési képviselő (Budapest), **Petrus** Jenő író (H.-dorog.)

Rákosi Viktor országgyűlési képviselő (Budapest), **Révi** Nándor ügyvéd (Debreczen), **Ritoók** István ev. ref. tanító (Kaba), **Rácz** Lajos gazd. egy. titkár (Debreczen.)

Szabolcska Mihály ev. ref. lelkész (Temesvár), **Szele** György ev. ref. lelkész (Debreczen), **Szenes** Zsiga dr. zenereferens (Debreczen), **Sporzon** Pál gazdasági tanintézet tanár (Debreczen), **Simon** Károly ev. ref. tanító (Hadház), **Simon** István ev. ref. tanító (Debreczen), **Simon** Elek ev. ref. lelkész (Vadásd), **Sz. Szilgyethy** Vilmos író (Szeged)

Tömörkény István író (Szeged), **Thassi** Miklós ev. ref. tanító (Debreczen), **Tóth** Kálmán ipartestületi jegyző (Debreczen).

Uray Sándor ev. ref. püspöki káplán (Debreczen.)

Vértessy Gyula dr. író, tanfelügyelő (Nagy-Szeben), **Végh** Ilona Hanna tárczairónő (Váz-Szent-László).

Zalár József ny. alispán, költő (Eger), **Zoltai** Lajos levéltárnok (Debreczen), **Zih** Sándorné tárczairónő (Berettyó-Ujfalu).

— **Az új főispán.** Debreczen város és Hajdúvármegye megkapták az új főispánt. **Tisza** István miniszterelnök és „belügyér” döntött. **Domahidy** Elemér országgyűlési képviselőt, a mint azt már tegnap jeleztük, választotta hajdusági bizalmasául. Nem folyt le egész simán ez a főispán-szülés. Csak a véletlen, hogy **Domahidy** Elemért érte a geszti gróf választása, aki habozott és a jászberényi gulyáshus számlájáról és hirhedt erőszakosságáról ösmert **Almássy** Gézával egyezkedett előbb, a kiben meg is volt a hajlandóság városunk és vármegyénk „letérésére”, csak közbejött más befolyásoknak tulajdonítható, hogy utóbb mégis **Domahidy** Elemért küldte hozzánk, a kinek a lehetséges szürke életében és ő szeres labancz politikája mellett, mint értesülünk, van egy megnyerő mozzanat is. **Domahidy** Elemér még szatmármegyei főszolgabíró és egyházmegyei gondnok korában tette ki magát olyaténképpen a magyarságért, a mely annak idején országosan tárgyalatott a lapokban. Ez a mérki magyar református templom esete. **Mérk** községben az oláhok és a svábok vannak többségben a református magyarok fölött és megtörtént, hogy midőn a község templomtelket adott a református magyaroknak és a magyarok már a templom-építést is megkezdték, hogy az oláhság, meg a svábság felzudult, arra hivatkozván, hogy a magyar-templom közelébe esik az ő templomjaiknak, a gyűlölködő papjaikkal rávették a nemzetiségek szavára könnyen-hajló **Szöll** Kálmánt, miszerint a magyar templom tovább építését tiltsa meg. **Szöll** betiltotta és az oláhság esufjára félbehagyva, pusztulva meredeztek volna a magyar templom falai, ha **Domahidy** Elemér főszolgabíró közbe nem lép. Ugyanis a miniszteri rendelet ellenére felépíttette, betetőztette a

magyarok templomát. Persze a közigazgatási pályafutásának vége szakadt . . . Képviselővé választották, ma pedig főispán . . . Örvidenénk, ha viselkedésével megczafolná a kinevezése által keltett rossz sejtelmeket, melyek az erőszak sötéttségét vetik jövőtele elé.

— **Miért nem lett gr. Dégenfeld államtitkár?** Mikor gróf **Tisza** István lett a kormányelnök, Debreczenben mindenki azt hitte, hogy gróf **Dégenfeld** József, Debreczen és Hajdúmegye nyugalmazott főispánja újra a közszereplés terére lép. Tényleg ő volt kiszemelve a belügyi államtitkári állásra. Főnt is járt Budapesten **Tisza** István kormányelnöknél, akinek ő rokona is. **Tisza** István az államtitkári állást föl is ajánlotta neki, de gróf **Dégenfeld** József — dicséretére legyen mondva — a leghatározottabban kijelentette, hogy a felkínált méltóságot nem fogadja el, sőt állítólag kerekén kimondta, hogy nem tarja helyesnek **Tisza** kormányzasi elveit, sőt őszintén a szemébe mondta rokonának, hogy ő (**Tisza**) és a szabadelvű párt vele tartó része végzetes utra tért, amelyet ő nem helyesel, hanem kárhozzat. Ezért ő nem is követi végzetes utján, sőt szívvel-lélekkel csatlakozni fog a **Bánffy Dezső** báró vezérlete alatt alakuló új pártához, annál is inkább, mert a szabadelvűpárt a most folyó nemzeti küzdelemben olyan szégyenletes magatartást tanusított, hogy teljesen lejártta magát. Ezzel gróf **Tisza** István és gróf **Dégenfeld** József utjai elváltak. Ezért nem lett belügyi államtitkár **Dégenfeld**, hanem amint hazaérkezett, hozzálatott rögtön az új párt szervezéséhez.

— **Bethlen Gábor-kör Debreczenben.** A debreczeni hittanhallgató ifjuságnak végre beteljesült legforróbb vágya, végtére testvérként illelheti kebelére a főváros derék ifjuságát, melynek méltó fogadtatásán annyit fáradozott: a Bethlen Gábor-kört. A kollegium ifjusága a hittan és joghallgatók már 3 órára teljes számmal várakoztak az indóháznál az érkező kedves vendégekre. Ott láttuk a B. G.-kör elnökét, ifjú **Kelemen** Mórt, **Ritoók** Emmát a társulat alelnökét, **Gyökössy** Endrét stb. Az érkezőket **Csiky** Lajos theologiai dékán fogadta szép, szeretettől áthatott szavakkal. Szíves szavaira ifjú **Kelemen** Mór, elnök válaszolt. Ezután a vendégek kíséretében szállásaikra vonultak. Este a színházban találkoztak ismét, hol tiszteletökre díszelőadás volt. Színház után barátságos ismerkedésre gyűltek ismét egybe a Bikában, hol egymást megismerve, öröm és vigasság között töltötték az időt. Ez ismerkedést estélyen **Csiky** Lajos dékán mondott köszönetet a társulat hölgytagjaira, majd **Kelemen** Mór **Csiky** Lajos dékánt, **Erdei** Károly **Ritoók** Emmát, **Harsányi** Iszénior a Bethlen kört, **Benkő** Vincze pesti theologus a debreczeni hittanhallgatókat, **Kiss** Pál pedig a joghallgatók nevében mondott köszönetet. A vidám társaság késő éjjelig együtt maradt.

— **Vámospércsi gyermekek Amerikában.** A hajduságon még ma is ritka a

kivándorlási eset, tehát annál is inkább feltűnő ez a — már magában véve is különös — hír. Vámospércsről, a homokföldes régi hajdu községből három gyermek vándorol ki a tengerentúlra, Amerikába, hogy a miben itthon nem volt részök, kint találják meg szerencsésüket. A három érdekes kivándorló, a fiatal Weisz Szerén, Róth Mari és a 14 éves fiu rokonok, a tengerentúlról pénzt kapván, utlevéllel és engedéllyel távozik az idegenbe. Itthon már nincs mit keresniök, oda kint vert gyökeret a családok.

— **Hová építsék a bábaképezdét?** Évek óta kísért ez a kérdés. Mikor legelőször felmerült a társadalmi uton tervezett lelenczház terve: akkor az érdekelt körökben az volt a nézet: leghelyesebb lesz, ha az államilag fenntartott bábaképezde mellett, ettől támogatva épül fel a társadalom alkotása, a lelenczház. De az által, hogy a lelenczházat, igazabban szólva, gyermekmenházat maga az állam építette fel, a helyzet megváltozott s a két emberbaráti intézmény egymás nélkül is, anélkül, hogy egymás szomszédságában helyeztetnék el, — könnyen megélhet. Erre az álláspontra helyezkedett most **Aczél** Géza főmérnök, akit a tanács még a korábbi viszonyok között azzal bizott meg, hogy a bábaképezde nézve tervet és költségvetést készítsen. Az eredeti terv, mely szerint bábaképező és lelenczház a régi sertésvásártéren építtessék fel, a gyermekmenháznak Mester-utca végén történt felállásával önként elesett. Most tehát a bábaképező elhelyezésénél a város előtt az a szempont birhat döntő befolyással, amelynél fogva az intézet működése a város nagy közönségét is érinti. A bábaképező mint nő — és gyermekgyógyászattal is foglalkozó intézet csak abban az esetben felelhet meg jól a maga hivatásának, ha könnyen hozzáférhető, vagyis ha lehetőleg bent a városban, a városnak is a központján talál elhelyezést. A mérnöki hivatal ilyen alkalmas teleknek a **Dégenfeld** téren levő városi kisedővő udvarát találta, a mely a város istállójának udvarával együtt csaknem egy holdnyi területű. Természetesen ez esetben az — óvodát más helyre kellene áttelepíteni. Az áttelepítést pedig az a körülmény mindenek felett megköveteli, hogy ez a régi óvoda elavult, nedves, egészségtelen vén épület legyen, mint ovoda sokáig úgy sem tartható fenn. És leghelyesebb volna — a mérnöki hivatal szerint — a **Hatvan-Német-utcai** város részen építeni új óvodát helyette. Ez irányban **Aczél** Géza főmérnök most tett javaslatot a városi tanácsnak.

— **Vadon Sándor alapítványa.** Még a régi jó, vagy mondjuk úgy, hogy jobb, vigabb, elégedettebb, kevesbé cifranomoruságos Debreczennek törzsökös, ösmert, népszerű alakja **Vadon** Sándor ügyvéd, ki a régi Debreczen társas mozgalmából, közéleti munkáiban derekasan, emberségesen kivette a részét. Sőt ez a kedélyes, kedves öreg ur, a félév város „Sándor bácsija” hosszú időn át a hírlapírás tüskés munkájából is kivette a részét. Hírlapíróskodott, dalároskodott, pártolta a színművészetet, önzetlenül fáradozott, buzgólkodott minden közügyért; harmincz évvel ezelőtt, mint ilyen lelkes kezdeményező került az iparos ifjusági önképező-egy-

Karácsonyfa diszek,

ugyszintén egyszerű és díszes **czukorkatartók**, saját gyártmányu **czukorkák, teasütemények** nagy választékban

RIESZ LIPÓT czukrásznál.

let alapítói közé. Ezen derék, azóta mindig szépen virágzó egyesületnek harmincz év előtt első titkára volt Vadon Sándor és a mai haláltalan, könnyen felejtő világban ritkaság, hivek is maradtak egymáshoz. Ugyanis Vadon Sándor az egylet 30 éves fennállása alkalmából, 50 koronás alapító tagsági díját 1000 koronára kerekítette ki; a mely dicséretes, szép adományról az egylettől a következő hálás köszönő sorokat vettük: „Vadon Sándor ügyvéd az iparos ifjusági önképző egylet 30 éves fennállása alkalmából, mint ezen egylet első titkára és alapítója 50 koronás alapító tagságát 1000 koronára egészítette ki és ezen nemes szívi adománya által ezen ifjusági egyletnél 1000 koronás alapítványt tett. A jószívi alapítónak ezen nemes elhatározása nem szorul köszönetre, mindazáltal Vadon Sándor urnak ezen újabb tett alapítványát méltónak tartjuk, hogy azt a nyilvánosság előtt is megörökítsük.“

— **Tanítógyűlés.** A Gönczi-egylet debreczeni járásköre ma tartotta közgyűlését a városháza tanácstermében. A gazdag tárgysorozat nagyon kevés tagot vonzott, úgy hogy Barcsa János magvas elnöki megnyitóját 10—15 tag hallgatta csak. A jelenlevők sorában ott láttuk Csánki Viktor tanfelügyelőt. Az elnöki megnyitó után Csurka István terjesztette elő megokolt határozati javaslatát a népoktatási törvény revíziója tárgyában, mit a gyűlés rövid vita után el is fogadott. Főbb tételei ezek voltak: az iskolakötelezettség a 7 éves korban kezdődjék. A mindennapi iskolai oktatás a 4-ik osztály elvégzésével bevégeződjék. A mindennapi iskola felübe még 4 osztály gazdasági irányú iskola állíttassék. A tanítóképzés miniszteri biztos jelenlétében történjék a felekezeti iskolákban is. A tanítói oklevél egyenértékű legyen az érettségi bizonyítvánnyal. A tanítóknak alkalom adassék az előbbhaladásra a járásköri tanfelügyelői intézmény életbeléptetése által. Hosszabb vitát idézett elő a Simonovits Dezső által előterjesztett két rendbeli határozati javaslat. Az első a fizetésrendezés, második a nyugdíjtörvény revíziójára vonatkozott. A vitában Csánki Viktor, Csurka István, Szentjóni Kálmán és Tassi Miklós vettek részt. Végre is a gyűlés előadó javaslatait elfogadta s felterjeszti az egyesületi közgyűlés elé. Végül Szentjóni Kálmán a népnevelési egyletek szervezése tárgyában terjesztett elő jól átgondolt, tartalmas határozati javaslatot, mit a jelenlevők egyhangulag elfogadtak. A gyűlés 8 órakor ért véget.

— **Az új-párt a III. kerületben.** Mint megbízható forrásból értesülünk, a Bánffy-párt legerősebben városunk III. kerületében szervezkedik. Híveit a szabadelvűpárt oldott kévéként széthomló soraiból szedi. A vasutiak javarészen Bánffy-pártiak lettek és már bizonyos, hogy Dobieczy Sándor nem sokáig fogja Debreczen III. kerületét képviselni. Az új-párt jelöltjéül Bánffy Dezső bárót szeretnék megnyerni, de az esetre, ha ő másutt kapna kerületet, az új párt gróf Dégenfeld József volt főispánt léptetné fel. Kissé korai ugyan ez a tervezet, de mindenesetre jellemző. Az ördög különben nem alszik, ki tudja, mikor oszlatják fel a képviselőházat?

— **Bálozások.** Fel sem fagyott, le sem esett a hó, az idej jó bortermés meghozta a mulatozó kedvet. Fényesnek ígérkezik a „juristák“ bálja; ma délután tartott választmányi ülésén pedig a polgári kör választmányja határozta el, hogy 1904. január 23-án, a Rácz Károly zenéjével bált rendez a Bika disztermében. A bálrendező bizottság elnöke Csóka Samu, alelnökei Szathmáry Mihály és Szabó Kalmán.

— **Vadászat a ludas csárdánál.** Holnap vígan rohog a puska a debreczeni határban, a Ludascsárda mellett. A debreczeni vadásztársulat tíz tagja riasztgatja ott a jámbor nyulakat. A vadászatot Kaszanyitzky Andor rendezi.

— **Az öngyilkos-jelölt.** Lapunk mai számában megemlégtünk, hogy Burián Imréné, a péterfiai temetőben marólugot ivott. A szerelmi bánatában elkeseredett asszonyon gyomormosást végeztek és remélhetőleg pár nap múlva fölépül.

— **Ifjuságunk a leszerelés ellen.** A nemes ifjuság köréből vettük a következő érdekes sorokat: Ismeretes, hogy a budapesti ifjuság rendkívül impozáns módon fölemelte szavát a nemzeti küzdelem leszerelése ellen. Az ifjusági élet vezető alakjai egymás után emelték fel szavukat a leszerelés ellen tartott összejövetelen, s viharos fölzudulással adtak kifejezést az ifjak a leszerelés feletti elkeseredésüknek. Ezután a vidéki ifjuság sem maradhat tétlen. A nemzeti küzdelemből a vidék ifjusága éppen úgy kivette részét, mint a fővárosi. Az országos diákgyűlés idején pedig a vidéki ifjuság éppen Debreczen lelkes ifjai vitték a vezérszerepet a nemzeti küzdelem mellett való állásfoglalás ügyében. A vidék ifjusága is bizonyára föl emeli szavát és lelkesedéssel csatlakozik a budapestiek állásfoglalásához. Hisszük, hogy e mozgalomban is Debreczen diákjai az elsők közt lesznek.

— **Debreczeni nők hagyományai közszélekre.** A debreczeni nők a közszélekre való áldozatkészség tekintetében nem maradnak a férfiak mögött. Tudják a mi asszonyaink, a vagyon arra kötelez, hogy ne csupán magunkról és családukról gondoskodjunk, hanem közhasznú, emberbaráti intézményekről is. Újabbán három elhunyt, debreczeni nő végrendeletéből látjuk kiragogni a nemesszívi áldozatkészséget, a mely évszázados hagyomány a mi derék népünknel. Lichtschein Sámuelné Kohn Karolin, Faragó Bálintné Sarkadi Julianna és Zöld Jánosné polgáraszonyok e derék debreczeni nők, akik nevüket haláluk után is megörökítették közszélekre való adományaikkal. Különösen Lichtschein Sámuelné mutatta meg nemes szívi lelkét és fenkölt gondolkodását hátrahagyott végrendeletében. Az elhunyt urnő 10.200 koronát hagyományozott jótékony célokra és pedig úgy a zsidó, ev. református, ágostai evangélikus és róm. kath. egyházaknak, valamint árvák és szegény gyermekek ruházására. Faragó Bálintné, végrendeletében nem felejtkezett meg a debreczeni ev. ref. egyetemről sem, amelyre 200 koronát, míg az ispotály és a szegényház javára 100—100 koronát hagyományozott. A három, fenkölt lelkületű, debreczeni nő hagyatéki ügye most van tárgyalás alatt. Midőn halásan emlékezünk meg holtuk után e három, debreczeni nőről, követendő példaként állítjuk az ő nemes cselekedeteiket a

vagyonosok elé, de egyttal azon óhajtasunkat és kérésünket is hozzá fűzzük, hogy a vagyonos polgárok és urnők, midőn végrendeletnek, ne felejtkezzenek meg a felállítandó, debreczeni ev. ref. egyetemről. Ezzel nemcsak Debreczen városának és az egyháznak, hanem a magyarságnak és a hazának tesznek szolgálatot.

— **Kalmár Antal Debreczenben.** Az országos hírnévre vergődött közjogász, dr. Kalmár Antal vasárnap este fél 7 órakor érkezik Debreczenbe a budapesti gyorsvonattal. Mint értesülünk, a jeles közjogiró elé, aki ez alkalommal először látogat el Debreczenbe, a polgárság és diákság kivonul. Kalmár felolvasást is fog tartani, s három napig lesz városunk vendége.

— **Kihágások.** Kardos János ondódi 110. sz. a. lakos a Placz-utcán a Szentina-féle vaskereskedés előtt öröztlenül hagyta a kocsiját délelőtt, a mikor ott nagy a forgalom. A lovak a gőzvasut közelétől megbokrosodtak és a kocsit elragadták. A megriadt állatok a kocsit összetörték, emberben azonban nem esett kár. — Berkesz Sándor téglavető-sori lakos a Hatvan-utcán oly embertelen módon verte a lovait, hogy jóérzésű emberek állatkínzásért följelentették a kegyetlen, mosdatlan szájú atyafi, aki huszáros káromkodásával a járőreket is botrányoztatta. Az atyafira érzékeny bírsággal kellene rádurantani.

— **Egy urnő halála.** A csikszentkirályi Lestván Adorján kiráivi közjegyző, a tolsvai Bónis az okolicsnoi Okolicsányi, a lindení Schlauch családokat mély gyász érte. Nagy időket élt urnő hunyt el ez uri családok kötelekéből, özv. Okolicsnai Okolicsányi Károlyné szül. gulácsi Gulácsy Mária urnő élete 83-dik évében rövid szenvedés után. A nagy időket élt agg urnőt vasárnap délután 2 órakor temetik az ev. ref. egyház szertartása szerint a Szt.-Anna-utcai 7-ik számú házból. Béke poraira.

— **Meglopott vasutasok.** A szolnoki állomáson a nehéz szolgálatot teljesítő vonatkísérő személyzet részére az igazgatóság szállót rendezett be. Ebből a szállóból az utóbbi időben több bunda, lepedők és egyéb dolgok tűntek el. Az ismeretlen tolvajok több debreczeni vasutast is megkárosítottak. A tolvajlásokról ma értesítette a debreczeni rendőrséget a szolnoki.

— **Kitiltott csavargó.** A napokban Lazányi András karczagi illetőségű csavargó Szappanos Gyula nevű társával összekapván, a budlibicskájával ijesztett reá a budlival több karczolat ejtett Szappanoson. Az okozott utcai botrány miatt a rendőség Sarányit 60 napi elzárásra és a városból örök időre való kitiltásra ítélte.

— **Nyaktörő járda.** Ma este a Bathány-utcán szerencsétlenül járt egy öreg házaspár. A nyaktörő járdán az esti homályban felbuktak és súlyos zúzódásokat szenvedtek. A szerencsétlenül járt öreg házaspárt a járőrelek részesítették az első aegélyben. Igazán nagy hanyagság, hogy a város a forgalmas Bathány-utca botrányos állapotban levő járdáit mindeddig nem javíttatta ki.

— **A „Bichur Cholim“ betegsegélyző egylet folyó hó 20-án tartja szokásos halesztélyét a Froner éttermében, amelyre a meghívók már szétküldöttek. Ezen halesztély igen kedélyesnek ígérkezik. Vacsorajegyek 2 koronájával kaphatók Schweizer Józsefnél.**

Kostya János

arany, ezüst ékszerek és iszobák nagyraktára
Debreczen, Széchenyi-utca 21. szám, a ref. kistemplom mellett.

Ajánlom a n. é. közönség b. figyelmébe Karácsonyi és más alkalmai célokra minden e szakmába tartozó ékszer áruimat a legnagobb dívvel, jótállás mellett. Lelkiismeretes és megbízható pontos kiszolgálásról biztosítom az igen tisztelt vevőmet.

Uj-ékszerek készítését, javításokat, átalakításokat pontosan és olcsó árban saját műhelyemben készítek.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A mai napon a következő eljegyzések történtek: Sári Mihály géplakatos Vajda Juliánával, Miskulai József napszámos, özv. Tóth Istvánné Gerőcz Sárával, Makai János csizmadia Elek Lidiával, Nagy József napszámos, Sárkány Eszter szolgálóval, Rátocskai Illés csapos Szilágyi Erzsébettel, Szatmári Gábor kőműves segéd Mándi Terézszel, Czileczky János államvasuti hivatalnok nőül vette Szép Margitkát. — Elhaláztak: Osváth Lajosné és Tóth Erzsébet. Három fiú és 2 leánygyermek született.

— **Elveszett.** Két fehér-fekete foltos, foxterrier kölyökkutya elveszett. Egyik him, másik nőstény. Fekete fülei keskeny sárga szélűek, farka feltűnő rövidre vágott. Megtaláló illő jutalomban részesül Péterfia 19. sz. a.

— **Kávé pletyka . . .** Az urak bementek, egy jó szivarra a mellékszobába, míg a hölgyek sugdosnak egymással, mit veszel az uradnak karácsonyi ajándékként? Én csináltatok neki egy elegáns városi bundát, mert ő azt már régen óhajtja. Akkor én majd egy chikkes frakk öltönyt készíttetek és hozzá egy fehér selyem mellényt, mert már az én uram kopott és én így nem akarok vele a bálba menni, erre a többi hölgyek összenéztek és azt mondták, igazán ez a legszebb karácsonyi ajándék, ha ti ruhafélt csináltatok, akkor majd mi is megnézzük odahaza, hogy mi szükséges férjeinknek és mi is ruhafélt rendelünk. Az urak, a kik eme társalgást meghallották, a mellékszobából egyszerre beléptek, egyhangulag kijelentették, hogy beleegyeznek, de csak is oly feltétel alatt, ha ruháikat Honig J. férfiszabónál (Debreczen, Piacz u. 75. sz. a.) készíttetik, mert az úteket nem fog becsapni, hanem lelkiismeretesen fog benneteket kiszolgálni. — Hisz ő most a vidéken az első szabó, versenyezhet ő bármelyik legelső fővárosi szabó czéggel, mert kizárólag angol és francia szöveteket tart raktáron, ezenkívül pedig munkásai a főváros legelső erőiből állanak. — Csak egy lev. lapot kell írni, s ő rögtön jön a rendelmenyt felvenni.

— **Finom és legjobb szabásu uri** fehéreneműeket, női angol blousokat mérték szerint készít; valamint ujdonságokat uri divat czikkben; Dániai Lavala bőrkabátokat, orosz (galoschnikát) sárcezipőket ajánl **Békés Lajos** uri divat üzlete.

— **Hová menjünk?** Csakis a Dréber-féle téli kert étterembe, a hol a vadsértés, öz. fázván, fenyő madár, kecsge, harcsa, balatoni fogás, mindenféle kocsonyázott ujdonságok kaphatók. E vendéglő egyedüli, ahol a legfinnyesebb uriember is talál valami különlegességet. Frissen csapolt Korona-sört a nap minden szakában, este, sőt színház után is csak Márkusnál kaphat a közönség.

Mit üzent az amerikai pap?

(Amerikában magyar ezredeket szerveznek.)

Amerikából, a tengerentúlról, szivárványként hajol hozzánk a kibontott magyar zászlónak háromszínű patyolatja. Mert míg itthon sárgafekete viaszkos vászonba burkolják a nemzeti zászlót az alkudozó, a roskadt inu gyászmagyarkák, addig Amerikában, a hazai rögtönzött szakadt magyarok hazafiasabban éreznek, hazafiasabban cselekednek, mint mi itthon mindnyájan pártkülömbőség nélkül, kik részben mint a koncepczal jóltartott kutya farkcsóválya, részben, mint a korbácsolt kutya szűkülve hunyázkodunk meg az osztrák kozákok előtt, cserben hagyván a nemzeti ügyet, ahelyett hogy karmainkkal szaggatnánk szét a betolakodó előkelő idegeneket; — bezzeg más hirt hallunk az Amerikába kergetett milliónyi magyarságról, a kik, mint azt a fővárosi lapok is jelezték, az egyesült államok egész földjére szervezkedtek, a kibontott magyar nemzetiszínű zászló alatt megalakítva; „az amerikai magyar nemzeti szövetséget.” Ennek az eseménynek a híre röviden jelezték a magyar lapok, de a hatalmas jelentősége csak ebből az eredeti ame-

rikai levélből tűnik ki, a melyet itt közlünk és melyet az amerikai magyarság egyik lelkes, nagyérdemű vezetőférfia, a hajdani debreczeni theologus, Csutoros Elek clevelandi református magyar lelkész intézett lapunk felelős szerkesztőjéhez.

Csutoros Elek, a ki örök érdemet szerzett a magyarság előtt az amerikai Kossuth Lajos szobor megteremtésével is, melynek kezdeményezője és egyik fő megvalósítója volt, megható levélben az amerikai magyarság fejeztetéséről, tömör seregekbe egyesüléséről ad hirt akkor, mikor nálunk a szolgalelkűség és a gyávaság ismételen lerakta a fejeztet örökös ellenségünk: az osztrák császár zsandárjai előtt.

Vajha az amerikai magyar pap levele, az amerikai magyarság felséges föltámadása a hazai megalkuvókban, a kishitű gyávákban a lelket fölébresztené és a sok nemzetünket sorvasztó szédelés helyett itthon is mernék cselekedni! Olvassátok, ezt írta, ezt üzenté az amerikai derék magyar pap:

„Szomorú és küzdelmes napokat éltek odahaza, aggódva és féltő szerelmmel csügünk édes szülőanyánk, távol levő magyar hazánk során. A keblekben az elkeseredés és fájdalom, a szemekben a nemes elhatározás tüze csillog. Ne gondoljátok, hogy közönyösen vesszük hazánk állapotát. Ha ugerezne odahaza a hazának minden fia és leánya, mint az amerikai magyarság, akkor a kapzsi osztráknak már úgy a körmére ütötte volna, hogy nem nyujtaná ki kezét többé édes hazánk függetlensége, önállósága, megsemmisítése és kizsákmányolása után. Hetek óta forrong az amerikai magyarság az Egyesült Államok minden zugában. A magyar lapok szerkesztőit és a magyarság vezetőit mindenfelől ostromolják, hogy tenni kell valamit s kérdik hogy mit tegyünk. Csak várják a hívó szót, hogy el kell menni s készek indulni azonnal az imádott haza védelmére.

Cleveland, mint az amerikai magyarság központja volt a kezdeményező ebben a tekintetben is. Clevelandban óriási népgyűlést tartottak, a mely kimondta a szervezkedést és az amerikai magyar nemzeti szövetség megalakulását. November 1-én pedig megalakult az ohioi ezred, s ki lett mondva, hogy az ezred számára nemzeti lobogó készíttessék. Ohio állam példáját követik a többi államok és szervezkednek a magyarok ezredké s ha így tart a lelkesedés: rövid időn megalakul 10—12 ezred. Ezek az ezredök közközltségen fegyverrel láttatnak el s fegyvergyakorlatokat tartanak, hogyha a haza csakugyan veszélyben lenne, mint begyakorolt katonák mennek illetve megyünk haza 8—10 hajóval a haza védelmére. Igen! kedves barátom, szülőhazánk mindenkor számíthat reánk a távol messzeségbe szakadt fiaira, a honszerlem lángja epeszt bennünket az idegenben. Hangzik bérezen-halmon, völgyben, rónán a lelkesítő szózat a vezetők ajkairól.

„Honfitársak! a haza szent szerelmére, nagy szentünk Kossuth Lajos sirjára és emlékére és a magyar becsület szentségére kérünk benneteket: vessetek véget minden gyűlölködésnek egymás közt, ne ingerejétek egy mást, bocsássatok meg minden bűnösnek, tegyetek szent esküt, hogy segíteni fogtok nekünk a Kossuthról reánk örökségül maradt munka folytatására és keresztülvitelére. Ha ezt megteszitek: Kossuth lelke megpihen az örök világban és a magyarok Istene megfogja áldani a Hazát, meg mindnyájunkat!”

Ezt üzenté a tengerentúlról az amerikai magyar pap; de hogy akkor majd mit fog üzeni, ha a magyarság újabb meghatárolásának szomorú híre eljut a tengeren-

tulra? . . . Alighanem hulló könnyeseppekkel írja meg a levelét; mert mi itthon az idegen szolgaság gyilkos posványába még lejjebb süllyedtünk! A fejeztetés helyett ismét leraktuk a fejeztet a bitang osztrák előtt.

Színház.

— **Simonyi óbestert** mutatták be a budapesti vendégek, a lerándult Bethlen Gábor-kör tagjainak tiszteletére. Telt ház mellett A poetikus de gyöngye darabocskáról nincsen mondani valónk.

— **A lányok ne menjenek színházba.** Az igazgató a „Csodagyermek” színdarabja alkalmából, a színlapon, maga figyelmezteti a lánykakat, hogy ez este ne menjenek a színházba. Dicséretet érdemel az igazgató óvatossága; de vajon az igazi művészet hivatásával összeegyeztethető-e ilyen „tilalmas” darabok előadása? Ezen az uton haladva — a lányok után a kedves mamák kitalása következik és végül a **Herrenabend**-ek . . . Bum! Bum!

— **A Felhő Rózi** ugrásközben — (ne tessék roszra értelmezni, mert hisz csupán színpadi ugrásról van szó . . .) — kifeszamodott bokáscskája örvendetesen javul és a bájos divát már közelebb láthatjuk a színpadon. — A társulat kiváló művésznője, R. Réthi Laura asszony nemes művészetét is élvezhetjük, legközelebb szinte fellép a „Tavas” ban.

A színház m. usora. Hétfő: Aréadás zsidó Népszínmű. Kedd: Tavasz Operett. Szerda, másodszor: A csodagyermek. Bohózat. Csütörtök, harmadszor: A csodagyermek. Péntek, negyedszer: A csodagyermek. Szombat: Lotti ezredesei. Énekes bohózat. Vasárnap d. u. Minta férj. Bohózat. Este először: Vándorlegény. Operett.

Törvénytörés.

Esküdtörési tárgyalás. A debreczeni polgárbíróság hétfőn fog ítélni dr. Király Péter sajtóperében, aki a vád szerint a „Debreczen” czimű hetilapban „Üdvözlöt dr. Kalmár Antalnak” czímen közölt czikkben magasztalta azt a vétséget, amelyet dr. Kalmár Antal elkövetett: t. i. a királysértést, holott az a levél csupán a kinttűnő közjogásznak szólt, nem pedig a királysértőnek. Ez a sajtópör következménye azon országos hajszának, amelyet a dr. Kalmár Antal közjogi műve ellen indítottak az ügyészségek. Szegeden is történt hasonló hajszák és pedig két üdvözlő beszéd miatt, amelyeket dr. Balassa Ármán ügyvéd és lapszerkesztő és Nagy Mihály joghallgató intéztek az akkor országgyűlésre ünnepelt dr. Kalmár Antalhoz. Az ügyészség Szegeden is perbe fogta a Kalmár Antal ünneplőit, de a bíróság a vádlottak ellen beszüntette az eljárást. Az ügyészségek, úgy látszik, ezekkel az erőszakolt perekkel akartak ellensúlyozni a Kalmár Antal hatalmas közjogi munkájának páratlan hatását, holott éppen az ellenkezőjét érték el vele, mert a rokonszenven annál erőteljesebben nyilatkozott meg mellette. Kalmárt az ország legelső politikusai: Kossuth Ferencz, Eötvös Károly, Barabás Béla, stb. üdvözlötték. Az üdvözlők nagy tömegében volt dr. Király Péter is, akinek üdvözlő levelét a „Debreczen” közváltotta, amiért is a debreczeni kir. ügyészség melegében megindította ellene az eljárást. A vádirat ellen dr. Király Péter kifogásokat adott be a törvénytöréshez, de az a kifogásait elvetette. Így kerül ügye hétfőn végtörési tárgyalásra, amelyen meg fog jelenni személyesen dr. Kalmár Antal is. Király Péter dr. Papp Zoltán országgyűlési képviselőt kérte föl védőjéül.

Révész Zsigmond

Debreczen, Piacz-utca, városi új bérház. ♡

♣ Ajánlja legnagyobb választéku raktárát **férfi-, fiu-, női- és gyermek czipőkben, csizmák, kalapok és sapkákban legjobb minőség és olcsóbb, mint bárhol.** ♣

Esküdtészeki és főtárgyalások. Deczember hó 14-én, hétfőn főtárgyalások: Molnár Károly ellen lopás büntette. Ecsedi Bálint ellen gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétségéért. Hevesi Teréz ellen lopás büntette. Tóth József és társai ellen lopás büntette miatt és ugyanaznap ítélethirdetések és felelővitali ügyek tárgyalása. Deczember hó 15-én, kedden főtárgyalások: Reich Béla ellen, hűtlen kezelés büntettéért. Mezei István ellen súlyos testi sértés büntettéért. Deczember hó 16-án, szerdán esküdtészeki főtárgyalás: Orosz Mihályné és társa ellen szándékos emberölés kísérletéért. Deczember hó 17-én, csütörtökön főtárgyalások: Fábrián János ellen pénzhamisítás vétsége, Laboncz Mihály ellen súlyos testisértés büntette, Ujvárosi Lajosné ellen orgazdaság büntette. Rozenfeld Benő ellen hatóság elleni erőszak büntette miatt; december hó 18-án, pénteken főtárgyalások: Dézsi János és társa ellen magánlak sértés büntette, Juhász Kálmán ellen becsületisértés vétsége, K. Tóth Mihály ellen súlyos testisértés büntette, Berei Lajos ellen személyes szabadság megsértése miatt.

Gyilkosság az istállóban.

(A balmazújvárosi véres eset.)

A nábob Semseyek községében, Balmazújvároson, a hol évtizedek óta csukva bagolyfészeknek átengedve bomladozik az egyik különöz milliomos Semsey ur őszikastélya, gyilkosság történt.

A gyilkosság áldozata egy 11 éves gazda gyerek.

F. hó 9-én este T. Kiss István gazdáék hiában várták a 11 éves Pista nevű fiukat. A gyermek nem jött a szobába, hiába multak az órák, hiába esteledett be.

Ekkor a sztlék kereskedni kezdtek utána. Az istállóba is benéztek este 6 órakor, a hol a gyermek máskor is elbábrálgatott a jószág mellett. A pislogó mécsfény-nél rémes, megdöbentő látvány tűnt a ház-nép szemébe. Az istálló földjén feküdt a gyerek. Hiába költögették. Nem mozdult. Halva volt.

Vértócsában feküdt a gyerek. Fegyver-golyó okozta az ártatlannak kora halálát. . . . Hát ki volt a gyilkosa?

Most már ezt kutatta az ujjvárosi derék csendőrség. Jó nyomon indultak mert kiderítették, hogy a gyilkosságot Veres Lajos nevű 17. éves szolgálégény követte el, a ki a kis áldozat édesatyjánál szolgált. Forgópisztolyból lötte agyon gazdája fiát és mint vallotta: gondatlanságból.

A töredelmes tettet szabadrólagon hagyták. A kis áldozatot felbonczolták. Az egyszerű, de szomorú történetnek a sokszor és most ujjolag is beigazolt rettenetes tanulsága az, hogy gyerek kezébe nem való a fegyver.

Közgazdaság.

Baromfitenyésztők részvénytársasága Debreczenben. Ugy értesülünk, hogy városunkban, a nagy magyar alföld góczpontjában egy baromfitenyésztő részvénytársaságot akarnak alapítani 200.000 korona alaptőkével. Nagy örömmel üdvözöljük az eszmét és szíves készségeggel is támogatjuk a kivitelt, mert jól tudjuk, hogy mily nagy nemzetgazdasági fontossággal bír a kis gazdákat és a legszegényebb néposztályt közelel érdeklő ezen gazdasági ág fejlesztésének, jövedelmezőbbé tételének kérdése. Ugyanezért élénk figyelemmel kísérjük a további mozgalmukat, nem késünk olvasóinkat a történő események felől értesíteni.

REGÉNY-CSARNOK.

Az utitáska rejtelsei.

(Amerikai bűnügyi regény Old Sleuth-tól.)

Fordította: Papp Dezső.

ELSŐ FEJEZET.

— Ezzel az utitáskával sehogy se vagyok tisztában, — morfondirozott az egyik new-yorki pályaudvar podgyászkezelője, miközben egy kis utitáskát szemlélgetett, melyen a következő szavak állottak:

„M. M. I. N. J. kisasszonynak.“
Kellemes külsejű fiatal ember állott a vasutitást közelében szivarozva hallgatta a fenti szavakat, majd szóbeszédbe is elegyedvén.

— Önnek sok dolga lehet itt?
A hivatalnok feltekintett és amennyiben az idegen megtetszett neki, szívesen elegyedett szóbeszédbe.

— Igen, meglehetősen sok a dolgurk.
— Dohányzik ön?

A fiatalember ezen szavakkal szivartárczájából kitünő minőségű szivarral kínálta meg a vasuti hivatalnokot, tovább folytatva a beszédet: Ön azt mondta, hogy ezzel az utitáskával sehogy sincsen tisztában. . . . Hogy értette ezt? . . .

— Két hét óta fekszik itt ez a táska — válaszolá a podgyászkezelő, — azonban ebben még nem volna semmi különös; mert némelykor hónapokig is itt hever egyik-másik podgyász; de az a sajátságos, hogy se-hogy sem megy ki a fejemből ez a táska, úgy rémlik előttem, mintha szólana hozzám, éjjel is folyton a fejemben motoszkál, sőt már álmodtam is felőle.

— Hihetetlen! Mit álmodott?

— Mit érdekl ez önt?

— Nagyon is érdekel a dolog.

— Ki ön tulajdonképen?

— Én, titkos rendőr vagyok.

— Teringette! Ennek örülök. Már magam is gondoltam, hogy valami titkos rendőr figyelmébe ajánlom ezt az utitáskát. Ugyanis ilyen furcsát álmodtam, — folytatá a hivatalnok — hogy éppen kimenőben valék a podgyászteremből, midőn egy lefátyolozott hölgy lépett elém, kérvén ezt a táskát. Megkérdeztem, hogy elhozta-e a vevényt, mire ő azt felelte: „Ne törődjön ön a vevény-nyel hanem nyissa fel a táskát!“ — és ezzel eltűnt. Azóta mintha az utitáskából folyton e szó morajlását hallanám: „Nyiss föl engem! Nyiss föl engem!“

Manfred, így hívták a titkos rendőrt. közelebb lépett a táskához és figyelmesen vizsgálgatta a betüket és számokat.

— Reggeli vagy esti vonattal érkezett ide ez az utitáska?

— Esti vonattal.

— Biztosan tudja?

— Igen jól emlékezem rá.

— Nem a C-i 10 óra 20 perczessel?

— Igenis — kiáltá a hivatalnok, meglepődve tekintvén a titkos rendőrré.

— Ugy-e esős éjszaka volt?

— Borzasztó idő volt; azért is maradt olyan jól az emlékezetemben. De ugy-e különös, hogy — úgy látom — mindketten egyformán vélekedünk a táskáról?

— Azt hiszi?

— Hm! A C-i titok . . .

— Arról az öreg emberről, aki öngyilkos lett?

— Így hallatszott. De másként is vélekednek . . . Azt hallottam, hogy valami női személy keveredett a dologba . . .

— Ezt én is hallottam.

— És az is hallatszok, hogy végrendeletet nem találnak sehol, noha az ügyvéd és az ösmerősök azt állítják, hogy végrendelet is maradt hátra.

— Ez mind szép! hogy függ ez össze az utitáskával?

— Jó-jó, de nekem volt még egy másik álmom is!

— Ne mondjal?

— Azt álmodtam, hogy felnyitottam a táskát.

— Nos! és? . . .

— És benne megtaláltam a keresett végrendeletet.

Manfred detektiv éles eszű ember volt. A legtitkosabb bűnesetek kiderítése vezette őt ezen pályára, melyen bámulatos sikereket ért el. Most is hirtelen egy két héttel ezelőtt történt sajátságos kalandja ötlött eszébe.

Manfred ezen időtájt Albanyból a New-Yorkba menő vonaton utazott. A kocsiszaka-szban, egy ülés kivételével, minden hely el volt foglalva. Manfred nemsokára elszunynyadt; de midőn a C-i állomáson hirtelen megállott a vonat, Manfred abban a pillanatban fölébredt és látta, hogy egy hölgy lépett be, elfoglalván az egyetlen üres ülőhelyet . . . A hölgy arcát sűrű fátyol takarta, amin nem is lehetett csodálkozni, mert kísérő nélkül utazott. Azonban a mi hősünknek mindjárt feltűnt a hölgy szépsége és izgatott magaviselete.

A titkos rendőr rögtön elhatározta, hogy lehetőleg megfigyeli a hölgy arcát és ismeretséget köt vele. Amennyiben erre sokáig nem kínálkozott alkalom, Manfred alvást szinlelt és így kileste, midőn a hölgy a fátyol alól ki-kitekintgetett. Ezenközben oly borzasztó felfedezést tett, amely érdeklődését még inkább fokozta, még inkább izgatván, hogy az idegen nőt szemügyre vegye.

Nevezetesen a hölgy fátyolán egy foltot vett észre és amint véletlenül sikerült azt közelebből megtekinteni, borzadva látta, hogy az vérfolt volt, amely valószínűleg egy véres ujj érintésétől származott . . .

— Folyt. köv. —

Mindenkinek saját érdeke, hogy

**FÉRFI-, FIU- ÉS GYERMEK
RUHA SZÜKSÉGLETÉT**

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító

**Magyarország legnagyobb és leg-
nagyobb és legrégibb**

férfi ruha üzletében

DEBRECZEN,

**Piacz-utca 49. szám alatt
szerezze be.**

**Debreczen sz. kir. város
világítási vállalata.**

**I. RENDŰ TISZTA PIRSZÉN
házhoz szállitva**

**mázsánként
3 kor. 60 fillér.**

Megrendelhető

a légszeszgyár városi irodájában
Piacz-utca 81. sz.

Táncziskola.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a **báli idény** közelével

magán leczkéket

adok, vagy külön társaságnak **colont állítok össze.**

Van szerencsém tudomásul adni, hogy **e hó 16-ikán, szerdán a Polgári iskolám**

koszoru estélyét

megtartom.

Táncziskola és lakás: **Csapó-utca 17.**

Tisztelettel **SCHAF JÁNOS**
táncztanító.

Apró hirdetések

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

CSÁTHY FERENCZ

Debreczenben, Egyháztér 2. sz. a nagytemplomnál. Ajánlja **10.000 kötetből** álló magyar és német **kölcsönkönyvtárát** a n. é. közönség szives figyelmébe jelen őszi és téli évadra a legillőbb árak mellett. E tekintetben kellő fevilágosítást nyújt a kölcsönkönyvtár-jegyzék. Telefon 296.

Egy 7 szobás utcai lakás verendával és mellékhelyiségekkel, 4 lóra való istállóval május hó 1-re kiadó Rákóczy-utca 12. szám. Ugyanott több garcon lakás tiszta urak részére kiadó.

1 kiló Tea sütemény 90 krajczár és feljebb Félégyházi János kereskedésében Piacz- és Miklós-utca sarok.

Klein Ferencz czimfestő Debreczen, Piacz-u. 72. Elvállal minden e szakba vágó munkákat fémlapra, vasra és vaszonra igen olcsó árban.

Kiss Gusztáv arczképfestészete Debreczen, Jókai-utca 15. szám alatt létezik.

Nagyválasztéku előnyomda. Mindennemű női kézimunkákban újdonságok óriási választékban. Ugyanint gyönyörű faragványok Füstös Testvéreknél Debreczen, Piacz-u. 12.

Egy mindenes cseléd leány vagy asszony 12 kor. fizetéssel felvétetik. Wolff R. Kandia-utca 15.

Legfinomabb szegedi rózsza és korona paprika óriási mennyiségben kapható Lindenfeld Jenő fűszer nagykereskedőnél Városház-utca.

Petroleumot, mely nem füstöl és szagmentes, a legkényesebb csillárokat elégíti ki, legolcsóbban ad Fazekas Kálmán festék és petroleum kereskedő. Hatvan utca 6. szám. Tessék meggyőződni.

Czimbalom tanítást előnyös árban elfogad saját lakásán is Farkas János végzett czimbalom tanító Arany János-u. 22 sz.

Disznó ölésre ajánlom legfinomabb hurka rizskását, egy kiló 14, 16, 18, 20 kr., saját örlésű törött fűszereimet, Lindenfeld Jenő, Városház-utca.

Karácsonyi ajándék tárgyak, friss teasütemény, különleges czukorkák Dörre czukrásznál. Kossuth-u. 1.

Grünfeld Adolf férfi-, fiu- és gyermek ruha üzletében, ünnepekre legolcsóbban lehet vásárolni. (Kistemplom bazár.)

Kiváló finom kalács és kenyér liszt beszerezhető az orosházi kenyérsütődében.

Bőröndös inas heti fizetés mellett azonnal felvétetik. Ugyanott bőröndös segédek felvétetnek. Értekezhetni a nagytőzsde udvarban, hátul a bőröndgyárban.

Kanári madarak gyönyörűen változatosan éneklők, valamint tenyésztésre alkalmas nőtények olcsón beszerezhetők Péterfia-utca 26.

Szép bajusz nyerhető a híres Hajdusági pedró használata által. Debreczenben kapható: Tóth Béla gyógyszerárában, Bőszörményben: Bernáth Miklós gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél Hajduszoboszlón. Egy doboz ára 50 fillér.

Vörös és fekete Afonya, compótnak, pecsenyéhez, vadhushoz páratlan. Kapható: **Kontsek Gézánál.**

Saját termésű kitünő ezerjő s rizling borimat — 50 litertől feljebb, literenként 20 krajczával árusítom. Poroszlay László Hunyady u. 3.

ALAPITTATOTT 1828.

FÜVESSY LAJOS

előbb FÜVESSY BERTALAN

érczöntöde és kútfuró vállalata

DEBRECZEN. Simonffy utca 15.

Ajánlja saját készítményü **kutszivattyuit** 2 évi jótállással. **Jó vizü kutak furását** helyben és vidéken gyorsan és a legjutányosabban jótállással eszközöl.

Fölhivás!

Ha nincs pénze, és mégis karácsonyi ajándékokat akar, úgy jöjjön

Kaiser Salamon

Debreczen, Hatvan-utca 2. sz. alá,

hol **kényelmes heti és havi részletfizetésre** férfi ruha szöveteket, férfi, fiu kész öltönyöket, nőiruha szöveteket, legújabb női paletokat, szőnyegeket, csipke függönyöket, tükröket, képeket stb. szerezhethet be.

Legpompásabb
ajándék!

Ingyen
hangverseny!

Világhírű **Mascagni-társulat beszélő gépe** a **GRAMMOPHON.**

Gyermeknek, felnőttek egyaránt pompás, olcsó ajándék. Hasznos, szórakoztató, mulattató. Kívánatra háznál is bemutatuk.

Remek kivitelü képek modern keretekben.

Igen csekély **havi részletfizetésre** kaphatók

„Kazinczy” **Könyvkereskedő Részvénytársaságnál**

Debreczenben, József kir. herczeg-u. 8.

Kizárólag magyar gyártmány.

Magyarország legnagyobb cipőgyár raktára.

Magyarország legnagyobb cipőgyár raktára.

A temesvári

„TURUL”

cipőgyár r.-t. raktára

DEBRECZEN,
Piacz-utca 50.,

Miklós-utczával szemben.

Bevésett gyári árak!

Orosz és angol sárczipő raktár.

Mindenkinek saját érdeke !!

mielőtt szükségletét beszerezné

FRANK REZSŐ

Debreczen legnagyobb

térfi-, flu- és gyermekruha

áruházát a „Bika“ szálloda mellett meglekinteni.

Ezen óriási vállalat készlete tulnyomó részét itthol jó munkásokkal készítetteti, többi részét csakis a legelső forrásból szerzi be s óriási alkalmi vételek folytán jó árut feltűnő olcsó árban árusít!

A készletből néhány cikk kiemelendő:

Férfi téli kabátok: Férfi öltönyök: Gyermekek öltönyök

Hosszú fekete jó minőség 16 kor.	Jó chawiot öltöny . . . 17 kor.	3-tól 10 éves részére:
Kitűnő jó fekete mandarin 22 „	Tartós kamgarnöltöny 20-22 „	Jó chawiot öltöny . . . 6 kor.
Finom mandarin . 28-30 „ és feljebb.	Finom divatos kamgarn 28-34 „ és feljebb.	Tartós viselő öltöny . . . 8 „
		Különlegességek 10-14 K. és feljebb.

Oriási választék utazó bundákban, vadász kabátokban stb.

Külön mérték szerinti osztály

Elődöm Szent-Királyi Tivadar urtól
nagyválasztékban átvett
összes gyermekjátékokat, babákat
minden elfogadható áron elárusítom.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönség figyelmét ujonnan érkezett
műipar, bőraru s férfi-divat-aru újdonságokkal
dusan felszerelt nagy raktáramra.

BORSOS KATA
műipar-kereskedő, DEBRECZENBEN.

Karácsonyi ajándék

a hölgyvilág részére.

Minden t. hölgy bármilyen divat szerint, fáradtság nélkül saját maga készítheti ruháját az igazítható női Taille-szabászati készülék segítségével a nélkül, hogy szabászati rajtot megtanult volna. Eme készülék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémiailag vizsgázott számos elismerő iratok. Egy készülék ára 3 kor. utánvétel mellett. Minden kulturállamban törv. védve és szabadalmazva.

Guschelbauer Antal Sopronban.

Képviselek minden helységben kerestetnek.

Calderoni és Társa

Váci-utca 1. Budapest Kishid-u. 8.

Szemüvegeket és orrcsipeket finom üveg- vagy valódi hegyjecekkel, acél-, álmag-, ezüst-, arany- vagy tek-nósbékaönt keretben. Színházi és kettős tábori látsöveket a legjobb mintákban és felszerelésekben. Zeiss, Busch és Goerz-féle prismás távesö-vek, Aneroid- és higanylégsúlymérö-ket. Ablak, szoba, terem, fűrd-hö- méröket. Görscöket. Nagyító üvegek. Rajzeszközök uj ezüstből. Teleszkópokat, iránytűket, napórákat stb. Varázs-lámpák finom képekkel (laterna magica.) Püthető gőzgép minták. Dörzsvillamgépek. Mellékészülékek villamgépekhez. Földtekék (globu- sok.) Ásványgyűjtemények. Fényképezési készülékek.

Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

KASZANYITZKY ENDRE DEBRECZEN.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, miszerint a

közelgő karácsonyi idényre

igyekeztem raktáramat a kül- és belföld legjelesebb gyáraiból e szakba vágó legujabb izlésű disz- tárgyakkal dusan ellátni s nagyrabecsült vevőim érdekében

diszárukból raktáram könnyebb meg szemléltetése végett **kiállítást** üzlethelyiségem e célra fenntartott részében

rendezek, melynek csupán meglekintésére is bátorkodom a t. közönséget tiszteletteljesen meghívni. Törekedtem a kiállítást akként összeállítani, hogy képviselve legyenek a magyar ipar külön- légességei, valamint a francia és angol, eddig nem ismert művészi tökélytel: **porcellán, majolika, fayence, terrakotta, nickel, bronz és khina-ezüstből előállított műtárgyak** a legujabb zsánerben készült filigrán figu- rák, áttört (ajour) és bronz decoratióval. Florenzi márványszobrok, eredeti képek diszes keretekben, diszített **majolika fali diszek, szalon- oszlopok, üvegszekrények, konsolok, csillárok**, vatamint virágtartók legkülönbözőbb variatiók a leg- nagyobb választékban. Szivar garnitúrák, Samovárok, Liqueur készletek a legujabb kivitelben. — A t. közönség becses látogatását kérve, maradok a legkülönösebb kiszolgálás biztosítása mellett

teljes tisztelettel **Kaszanyitzky Endre.**

Szálloda, étterem és kávéházi teljes felszerelések.

Manasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak dus választékban.

Képekerek egyszerűtől a legdíszesebbig minden nagyságban.

Jegyruhák

Majtényi és Zengevaldnál

kaphatók.

DEBRECZEN, Piacz-utca 14. sz.

a »Bika« szállóval szemben

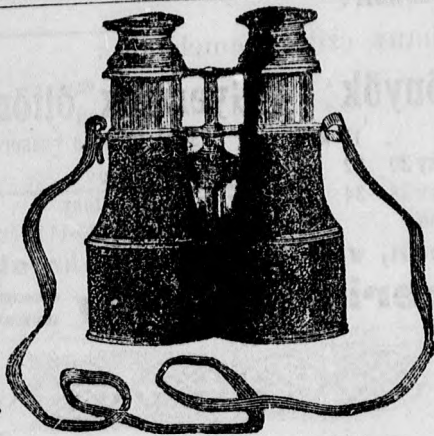
Ujonnan bevezetett árucikk. **Óriási választék! Olcsó árak!**
Naponta újabb és újabb maradékok érkeznek különféle
divatárukban.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Színházi látószövek

gyöngyház, elefánt-
csont bőrfoglatban.
Katonai, vadász és tábori
látószövek
legfinomabb szintelenített
üvegekkel.
Nagyítóüvegek, göröcsövek.
Diszes kiállítású

Aneroid LÉGSULYMÉRŐK

terem, ablak, fürdő és
maximal HŐMÉRŐK,
Szemüvegek és orrszipetők
legfinomabb üvegekkel ajánlja
tisztelettel

FISCHER JAKAB

látószersz.,
DEBRECZENBEN,
Főtér.

Polgár Sándor

egyetem. gyakorlott orvosi mű- és
kötszergyárosnál

BUDAPEST,

VII. ker., Erzsébet-körút 50. sz.,
(a Royal nagy szállóval szemben.)

Legjutányosabban beszerezhető: magy. kir. szab.
POLGAR-féle **sérvkötők, kötszerek,**
irriator fecskendők és összes **be-**
tegápolási tárgyak, **Orthopaedial**
készülékek, műláb, műkez stb.
saját műhelyében a legkétfélettebben készülnek.

Gummi árak, valódí francia különle-
F. Berguerand-féle párisi leghíresebb gyárából.
gességek (óvszerek),
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fenti címre ügyelni tessék.

Felhívás

a Debreczeni Kölcsönös-Segélyező-Egylet
mint korlátolt felelősséggel alakult szövetkezet, alapszabályai értelmében

1904. január 1-én nyitja meg a XXI-ik évtársulatot.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak olcsó és heti befizetésekkel könnyen törleszhető kölcsönöket nyújtson, továbbá hogy apró kötelező betétekkel a takarékoságra még a szegényebbnek is alkalmat szolgáltatasson.

Egyletünknek jelenleg **8000** tagja van, akik **12,000** betéti könyvecskével **75,000** törzsbetétet fizetnek.

Törzsbetét tőkénk 5 millió koronát tesz, melyet tagjainknál kölcsönökben helyeztünk el.

Minden belépő aláírásával kötelezi magát, hogy a jegyzett törzsbetéteket hetenként, vagy előre több hétre pontosan befizeti.

Egy törzsbetét 40 fillér (20 kr.) heti befizetésre kötelez.

Egy-egy évtársulat 6 évre alakul, melynek leteltével az évtársulat felszámol és minden tag befizetett összegén kívül a hat évi haszon-eredményből törzsbetéteinek arányában reá eső részét megkapja és így az élvezett kölcsön után fizetett kamatainak nagy része is visszatérül. — A felszámolásnál mutatkozott haszoneredmény mindenkor a befizetett összeg 6% kamatos-kamatjának felel meg.

A szövetkezet egyenlő jogu tagja az is, aki egy vagy több üzletrész fizetésre kötelezi magát.

Egy üzletrész értéke 120 korona, mely havonként **5 koronás** vagy tetszés szerinti nagyobb részletekben befizethető.

Üzletrész váltható minden hó 5-ig és minden év december haváig felmondható.

A haszoneredmény az üzletrészek fizetése arányában minden évben a közgyűlés után kifizetik.

Kölcsönök üzletrészek alapján is adhatnak.

Minden tag a belépéskor, minden egyes törzsbetét vagy üzletrész után egyszersmindenkora **40 fillér (20 kr.)** beiratási díjat fizet, mely a tartalékok gyarapítására fordítatik. A veszteségi és segélyalapok összege már **110,000** koronát tesz.

Elsőrendű bekebelezések mellett a kölcsönök 12 évi visszafizetésre is adhatnak. — Ily esetekben 2 korona betét után 1400 korona kölcsön adható. Az első hat év után a törzsbetét elszámoltatik, úgy hogy a másik hat év alatt csak a fennmaradó összeg után kell a kamatot fizetni.

Kívánatra a kamatok január hó 1-től heti részletekben is befizethetők. Ily esetekben a kamat és heti részlet együtt fizethető. Eziránt jelentkezni lehet hivatalos helyiségünkben.

Akik ezen kedvezményt igénybe venni óhajtják, kéretnek, hogy ezen kívánságukat szövetkezetünk helyiségében mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Debreczen, 1903. november hóban.

Fenyéry Zádor Lajos,
elnök.

Dr. Szántó Sámuel,
igazgató.

Uj betéti könyvecskék válthatók az egylet helyiségében,
(Zádor Lajos házában, **Kossuth-utca 11-ik szám** udvari keresztépülete, első emeletén.)

Heti befizetések a jövő évre már most elfogadtatnak.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, a főpostával szemben.